

Wat komt er op de gemeenten af / gevolgen van het regeerakkoord.

Deze uitleg wordt gegeven op verzoek van raadsleden. Welke onderwerpen vanuit het regeerakkoord hebben direct invloed op de taken / gelden van de decentrale overheden. Wat komt er op de gemeenten af? Wat dit precies zal zijn, is lastig aan te geven aangezien de plannen van de regering nog uitgewerkt moeten worden. Daarnaast is ook nog niet altijd duidelijk wat de effecten van het Kunduz-akkoord zijn en de verwerking van de maatregelen van Rutte 1. Wel geven we de hoofdlijnen aan en welke vragen daar in ieder geval bij horen en waar je als raadslid alert op kunt zijn. De nadruk in dit document ligt op de betekenis van het regeerakkoord voor de lokale overheid. We verspreiden het document onder alle CLB-leden, vanuit de gedachte dat als er wat verandert voor lokale overheden dit ook van invloed is op de taken en verantwoordelijkheden van de andere overheidslagen.

Voor dit document hebben we gebruik gemaakt van verschillende bronnen: het regeerakkoord, analyses van IPO en VNG, materiaal van belangengroeperingen enz.

Wat zijn de gevolgen van het regeerakkoord voor de gemeentefinanciën?

Op het gemeentefonds wordt bezuinigd. Dit gebeurt door 4 maatregelen te weten: invoering trap op, trap af, afroming onderwijshuisvesting, afschaffen van het BTW-compensatiefonds en lagere apparaatskosten. Deze laatste bezuiniging is een verwachte opbrengst van de opschaling in gemeentegrootte. Daarnaast verandert het gemeentefonds als gevolg van taakwijzigingen zoals minder politieke ambtsdragers en de korting op de huishoudelijke hulp en de + voor de intensivering van het armoedebeleid. In 2014 lopen de bezuinigingen op naar 183 miljoen. De structurele bezuinigingen lopen op naar 2.026 miljard bezuinigingen en 1.008 miljard vermindering ten gevolge van de taakwijzigingen.

Per gemeente kan dit verschillend uitpakken. Op basis van de huidige verdelingsystematiek van het gemeentefonds kan je eigen gemeente je inzicht geven in de gevolgen voor je eigen gemeente.

Mag je als gemeente/ provincie/waterschap je geld stallen waar je zelf wilt?

Nee, er komen nieuwe spelregels voor het beheer van de middelen in de gemeente, waterschap en provincie. Gemeenten, waterschap en provincies worden verplicht vanaf medio 2013 hun (overtollige) middelen onder te brengen bij het Rijk. Gemeenten, waterschappen en provincies met overtollige middelen kunnen hierdoor minder rendement krijgen op hun (overtollige) middelen. Overigens zijn er maar 40 gemeenten die ook echt overtollige middelen bezitten.

De jaarrekening van je eigen gemeente / provincie / waterschap kan je inzicht geven of bij jou overtollige middelen zijn en welke rendementen je eventueel mis gaat lopen en wat de gevolgen daarvan zijn voor je gemeentelijke begroting.

Moet je als gemeente opschalen tot 100.000+?

Dit is onduidelijk. In het regeerakkoord staat dat er een passende schaal nodig is om de decentralisatie van taken vorm te geven en wordt aangegeven dat zij streven naar een eindbeeld van 100 – 150 gemeenten met meer dan 100.000 inwoners in 2017. Vanaf 2015 worden hier al voordelen op ingeboekt voor de rijkskas. In de bespreking in de Kamer is dit streven genuanceerd.

Volg de ontwikkelingen hierop en bepaal zelf als gemeente hoe je je verhoudt tot het vraagstuk van opschaling / samenwerking met andere gemeenten in het kader van de decentralisaties.

Vermindering regeldruk en toezichtlasten?

Het kabinet wil met de vermindering van de regeldruk en toezichtlasten 2,5 miljard bezuinigingen binnenhalen. Het is nog onbekend wat dit voor gemeenten gaat betekenen.

Wat gaat er met de waterschappen gebeuren?

De regering wil de waterschappen opschalen tot 10 á 12 waterschappen. Om dit te kunnen doen en de waterschappen samen met de provincies in landsdelen onder te kunnen brengen, is het nodig de waterschappen uit de grondwet te halen.

Waterschapsverkiezingen wil de regering samen laten plaatsvinden met de verkiezingen voor provinciale staten. De verwachting is dat de gemeente ook de waterschapsverkiezing moet gaan organiseren maar dan moeten deze wel zijn opgenomen in de kieswet.

Hoe gaan we verder met de digitalisering van de dienstverlening van de gemeenten?

Dit type investering vraagt veel geld en zal afhankelijk zijn van de mogelijkheden van je eigen gemeente. Via de basisregistraties moet bijgedragen worden aan de departementale bezuinigingstaakstellingen.

Wat is de toekomst van de ondernemerspleinen?

Dat is onduidelijk. Het is ook onduidelijk hoe het ondernemersplein zich verhoudt tot de gemeentelijke loketten, wel zijn er bezuinigingen op ingeboekt.

Mag elke gemeente zelf de winkeltijden aanpassen?

Ja, het is aan de gemeente zelf om hierover afspraken te maken (ook over het aantal koopzondagen) en deze vast te leggen in een Winkeltijdenverordening.

Kijk in je eigen gemeente de winkeltijdenverordening na en actualiseer deze op je gewenste beleid.

Wat gaat er voor de kosten van het ambtelijk apparaat spelen?

In 2012 en 2013 wordt gewerkt met de loonsombenadering, de nullijn hiervoor en herschikking binnen de secundaire arbeidsvoorwaarden.

Kijk in je eigen gemeente wat de effecten hiervan zijn in de begroting en of het lukt om als werkgever voldoende gekwalificeerd personeel aan je te blijven binden als gemeente.

Decentralisaties

Er komen drie grote decentralisaties op de gemeenten af op het sociale domein. Bij deze drie decentralisaties – jeugdzorg in 2015, overheveling van de AWBZ-functies begeleiding en verzorging in 2015, en de nieuwe participatiewet in 2014 – wordt uitgegaan van “één gezin, één plan, één regisseur”.

De decentralisaties?

De decentralisaties moeten leiden naar meer maatwerk, grotere betrokkenheid van burgers en kostenbesparingen. Deze worden verder uitgewerkt op de domeinen waar ze spelen. Voor gemeenten is het belangrijk dat de taken uitgevoerd kunnen worden op basis van wetten en regels die elkaar niet in de weg zitten.

Kijk in je eigen gemeente hoe burgerparticipatie wordt vorm gegeven. Hoe geef je eigen gemeente haar rol als eerste overheid vorm en inhoud? Hoe wordt bijgedragen aan kostenbesparing?

Waar gaat het bij de decentralisatie van de Jeugdzorg om?

De gemeente wordt vanaf 2015 verantwoordelijk voor: de Jeugdzorg, de gesloten jeugdzorg, de jeugd-ggz, de zorg voor licht verstandelijk gehandicapte jongeren en de jeugdbescherming en jeugdreclassering. Deze decentralisatie moet leiden tot het beter benutten van de eigen kracht, het sociale netwerk en de voorzieningen in een gemeente. Dit is vergelijkbaar met de kanteling van de WMO.

Welke bezuinigingen worden hierop gedaan?

Er was al een korting bekend van 300 miljoen, er komt nu nog een korting bij van 150 miljoen. Deze kortingen zijn in 2017 geëffectueerd. Samen is dit ongeveer 15% van het totale budget wat nu in de jeugdzorg omgaat.

Kijk in je eigen gemeente hoe groot de groep is waarvan verwacht gaat worden dat zij een beroep (gaan) doen op de jeugdzorg. Kijk in je eigen gemeente of er al een idee is van de verwachte budgettaire effecten van de decentralisatie jeugdzorg voor de gemeente en de te verwachten kosten en hoe de jeugdzorg wordt geïmplementeerd in het sociale domein in je eigen gemeente in samenhang met andere vormen van zorg / welzijn en participatie.

Hoe groot is de bezuiniging op de functies die vanuit de AWBZ naar de gemeenten worden gedecentraliseerd?

Dit is 25% van het huidige budget, er wordt 1.6 miljard bezuinigd. Hiervoor worden ook ingrepen in het pakket gedaan, maar onduidelijk is welke en of deze de korting opvangen. De functies begeleiding en persoonlijke verzorging worden in 2015 gedecentraliseerd. Voor de groep die in 2014 voor het eerst dagbesteding nodig hebben, wordt uitgezocht of dit direct al onder de verantwoordelijkheid van de gemeente kan worden gedaan.

Vraag in je gemeente of het te verwachten is dat er een extra beroep op de gemeentelijke voorzieningen, zoals bijvoorbeeld die van de WMO, zal worden gedaan vanwege bijvoorbeeld het wegvallen van de dagbesteding. Heeft je gemeente een idee van de omvang van de doelgroep in je eigen gemeente die hier altijd gebruik van heeft gemaakt?

Wat gebeurt er met de huishoudelijke hulp?

De huishoudelijke hulp wordt inkomensafhankelijk gemaakt. Dit geldt vanaf 2014 voor nieuwe aanvragen en vanaf 2015 voor alle. Hierdoor wordt het totale budget gekort met 75%.

Alle gemeenten samen krijgen 100 miljoen voor huishoudelijke dienstverlening, degenen die deze diensten verleent krijgt dezelfde sociale rechten als een gewone werknemer.

Als gemeente zul je waarschijnlijk alleen huishoudelijke hulp beschikbaar kunnen stellen voor de meest kwetsbaren. Er blijft ongeveer 25% van het huidige budget beschikbaar voor een maatwerkvoorziening voor degene die het echt nodig hebben en het zelf echt niet kunnen betalen. Laat in je gemeente uitzoeken wat de financiële risico's zijn omdat het budget in 2014 al wordt gekort maar de indicaties waarschijnlijk langer zullen doorlopen. Het is gebruikelijk dat voor chronisch zieken of progressieve ziekten de indicaties voor 5 jaar worden gegeven. Het is nog onduidelijk of hiervoor een overgangstermijn wordt gehanteerd.

Veel aanvragen zijn niet nieuw maar een nieuwe aanvraag op basis van een herindicatie. Wordt een herindicatie gezien als nieuwe klant of als bestaande klant?

Maatwerk wordt inkomensgerelateerd. Naast de toets op het inkomen moet de gemeente toetsen of iets echt nodig is. Dus de vragen: kun je het zelf betalen en kun je het anders regelen worden relevant. Voor gemeenten kan dit leiden tot extra druk op de uitvoering. Hoe denkt je eigen gemeenten dit te gaan doen?

Het is bekend dat veel ontvangers van HH een laag inkomen hebben. de in te voeren inkomensgrenzen zullen waarschijnlijk erg laag komen te liggen wil je het aantal klanten daadwerkelijk kunnen verminderen. Bepaalt het rijk of de gemeente deze inkomensgrens? Hoe verhoudt deze inkomensgrens zich tot de compensatieplicht die in de WMO blijft bestaan?

Deze maatregelen hangen samen met ingrepen in de zorgzwaartepakketten. Wat de effecten van de budgettaire ingrepen in beide zijn is nog niet inzichtelijk. Het wegvallen van de zorgzwaartepakketten en de huishoudelijke hulp kan ertoe leiden dat bepaalde groepen (met name de midden) tussen wal en schip vallen.

Er komt wel extra geld voor alfahulpen.

Wat gebeurt er met de zorgzwaartepakketten?

Een deel wordt afgeschaft, vanaf 2016 zijn de zorgzwaartepakketten 1 tot en met 4 afgeschaft. Meer mensen blijven thuis wonen en moeten thuis hun extramuraal zorg ontvangen. Dit heet het scheiden van wonen en zorg. Voor gemeenten kan dit betekenen dat deze groep een groter beroep zal doen op de gemeentelijke voorzieningen op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

Vraag in je gemeente of bekend is wat de omvang is van de doelgroep die gebruik maakte van de zorgzwaartepakketten 1 tot en met 4 en of er een doorkijk gegeven kan worden in relatie tot hun beroep op gemeentelijke voorzieningen.

Wat gebeurt er rond de chronisch zieken en gehandicapten?

Het plan is drie regelingen af te schaffen (2014/15) en daarvoor in de plaats komt een gemeentelijke compensatieregeling. Onduidelijk is wanneer dit precies gaat gebeuren. Afschaft worden: De Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten, de compensatie Eigen Risico en de Regeling specifieke zorgkosten.

Voor de gemeenten is de gemeentelijke compensatieregeling een taakuitbreiding. hiervoor wordt 760 miljoen beschikbaar gesteld. De voorwaarden zijn nog niet bekend. Hierdoor is ook niet aan te geven wat de samenhang is met de bijzondere bijstand.

Vraag in je gemeente om op de hoogte te worden gehouden van verwachte invoeringsdata. Vraag in je gemeente wat de omvang van de doelgroep is en hoe de gemeente deze taak denkt te kunnen gaan uitvoeren.

Wat kan dit betekenen voor WMO-klanten?

WMO klanten kunnen te maken krijgen met een stapeling van extra kosten door:

- het vervallen van de Wtcg en de stijging van de eigen bijdrage
- het wegvallen van de regeling compensatie eigen risico
- stijging van de hoogte van het eigen risico van de zorgverzekering (onduidelijk door het terugtrekken van de inkomensafhankelijke zorgpremie)
- HH komt voor een groot deel voor eigen rekening

Voor een groep zal er sprake kunnen zijn van een armoedeval. Het is de vraag nog hoe zich dit gaat verhouden tot de compensatieplicht die in de WMO blijft bestaan.

Vraag in je gemeente wat de gevolgen van de maatregelen zijn voor de WMO-klanten en of en zo ja hoe deze worden gecompenseerd.

Gaat MEE mee in de decentralisaties?

Hier is geen uitspraak over gedaan. De doelgroep van MEE krijgt via de decentralisatie van de begeleiding en verzorging wel te maken met de gemeente.

Hoe zit het met de scootmobielen?

In het regeerakkoord is een besparing ingeboekt op de hulpmiddelen WMO door hergebruik te verplichten. Dit is in veel gemeenten al de praktijk. Op grond van de compensatieplicht kan de gemeente in sommige gevallen genoodzaakt zijn voorzieningen zoals een rollator wel te moeten verstrekken.

Vraag in je eigen gemeente of er al beleid wordt gevoerd in het kader van hergebruik van scootmobielen, rolstoelen etc. zo ja, denkt de gemeente dat daar nog meer winst is te behalen, zo nee hoe gaat je gemeente hier vorm aan geven.

Komen er meer wijkverpleegkundigen?

Vanaf 2015 wordt geïnvesteerd in extra wijkverpleegkundigen. Het is nog niet bekend of deze extra investering toegevoegd wordt aan de Zorgverzekeringswet of aan de WMO wordt toegevoegd.

Wel is duidelijk dat de AWBZ- functie persoonlijke verzorging wordt gedecentraliseerd naar de gemeente.

Vraag in je eigen gemeente hoe de gemeente samen met de zorgverzekeraars investeert in een samenwerking om de verpleging en verzorging van cliënten thuis geïntegreerd vorm te geven. Hoe is dit aangehaakt bij de gemeentelijke sociale wijkteams?

Wat betekent het regeerakkoord voor de toekomst van de peuterspeelzalen?

De financiering van het peuterspeelzaalwerk wordt onder de wet kinderopvang gebracht. Onduidelijk is wie (rijk of gemeente) de coördinatie gaat doen en wat de gevolgen voor het gemeentefonds zijn. De vraag of gemeenten een verantwoordelijkheid (financieel) houden voor de instandhouding van het peuterspeelzaal werk is nog niet te beantwoorden.

Hoe zit het met de 0 – 4 jarigen met een taalachterstand?

Consultatiebureaus moeten dit signaleren en deze groep kinderen door verwijzen naar Vroeg- en Voorschoolse Educatie. De verdere uitwerking is nog niet bekend en ook niet wat dit betekent voor de positie en taak van de CJG's.

Wat zijn de veranderingen voor het MBO?

De focus op vakmanschap wordt doorgezet, het aanbod aan mbo-opleidingen wordt beperkt, techniek krijgt meer aandacht. Een aantal zaken uit het speciaal onderwijs worden ondergebracht bij het passend onderwijs. De onderkant van het MBO verandert. Er wordt een entreeopleiding ingevoerd en er worden hogere eisen gesteld aan taal en rekenen.

Wees in je eigen gemeente attent op de gevolgen van deze hervormingen. Voorkom het risico van meer uitval onder (kwetsbare) leerlingen door een adequate monitoring. Hoe wordt hier vorm aan gegeven in je gemeente? Kijk in je regio of het aanbod van het MBO aansluit bij de regionale arbeidsmarkt en hoe zit het met de positie van de leerlingen in het speciaal onderwijs?

Wat betekent de vermindering onderwijshuisvesting uit het gemeentefonds?

Dat is nog onduidelijk. Gemeenten blijven verantwoordelijk voor nieuwbouw en houden de zorgplicht voor een goede onderwijshuisvesting. Uit het gemeentefonds wordt 256 miljoen gehaald en dit bedrag wordt vanaf 2015 toegevoegd aan de lumpsum voor het onderwijs.

Wat is de toekomst van de culturele sector?

Het rijk wil dat provincies zich niet langer bezighouden met cultuur. De provincies krijgen een zgn. gesloten huishouding. Dit betekent dat je alleen voor specifiek vastgestelde kerntaken geld krijgt en dit geld alleen daaraan kunt besteden. Cultuur behoort niet tot de kerntaken van de provincie. De middelen die provincies hebben voor de regionale omroepen worden naar het rijk overgeheveld.

Kijk in je gemeente hoe instellingen / kunstenaars invulling geven aan het cultureel ondernemerschap?

Overige punten op het gebied van zorg, onderwijs en welzijn:

Het bevorderen van een gezonde leefstijl is niet alleen de taak van de overheid. Het convenant van kabinet met zorgverzekeraars biedt misschien mogelijkheden voor gemeenten om hierop te investeren. Dit is nog onduidelijk.

Door de verhoging van de minimumleeftijd voor alcohol moeten gemeenten hun lokale gezondheids- en handhavingsbeleid aanpassen. Vraag in je gemeente wat hierop de plannen zijn, zowel in het kader van preventie als repressie.

Om kinderen uit gezinnen met een laag inkomen te kunnen laten sporten worden de mogelijkheden voor bijzondere bijstand in de vorm van een aanvullende zorgverzekering of een pas voor culturele, maatschappelijke en sportvoorzieningen ruimer.

Hoe gaat je eigen gemeente hiermee om? Het programma Sport en Bewegen in de Buurt gaat door.

De regering wil dat het aantal gymnastiekuren wordt verdubbeld. Kan dit in je gemeente of zijn er daarvoor extra investeringen nodig in relatie tot beschikbaarheid van voldoende ruimtes hiervoor?

De maatschappelijke stages zijn niet langer verplicht. De middelen die hiervoor waren toegevoegd aan het gemeentefonds worden gekort. Wat betekent dit voor jou gemeente bijvoorbeeld voor het steunpunt vrijwilligerswerk of de vrijwilligerscentrale?

Werk en participatie

Het totaal van de maatregelen rond de participatiewet en bijstand moeten een bezuiniging opbrengen van 1.125 miljard. Voor de intensivering van het armoedebeleid wordt 100 miljoen toegevoegd aan het gemeentefonds.

Wat houdt de Participatiewet in?

De Wet Werken en Bijstand, de WsW en de Wajong worden samengebracht in één nieuwe wet De Participatiewet (in plaats van de WWnV). De invoering staat op 1 januari 2014. De Wajong is dan alleen nog toegankelijk voor de volledig en duurzaam arbeidsongeschikte jongeren. Gemeenten krijgen voor de participatiewet de beschikking over het instrument van loondispensatie. Mensen mogen tijdelijk onder het

minimum loon werken waarbij het totaal van het loon en de aanvullende uitkering toe moeten groeien naar het WML. Het re-integratiebudget wordt verder gekort met 200 miljoen. De samenhang van de participatiewet met de andere decentralisaties en activiteiten in het sociale domein is belangrijk.

Kijk in je gemeente hoe groot de doelgroep is die onder de participatiewet gaat vallen. Welke mogelijkheden heeft je gemeente nog in het kader van re-integratie ondanks deze extra bezuiniging bovenop de al doorgevoerde doelmatigheidskorting van 400 miljoen nog over.

Het is nog onduidelijk of de kortingen met de invoering van de Participatiewet volledig bij de gemeenten worden gehaald of ook deel bij het UWV en of het een besparing is op het i-deel of op het w-deel.

Wat zijn de gevolgen voor de SW-bedrijven?

Vanaf 1 januari 2014 komen er geen nieuwe mensen binnen in de SW-bedrijven op basis van de regels van de wet Sociale Werkvoorziening. Vanaf dat moment moeten gemeenten zelf bepalen hoe zij het beschut werk willen regelen. De totale gemeenten krijgen middelen voor 30.000 plekken gebaseerd op 100% WML. De verwachting is dat de afbouw van de Wsw minder snel zal gaan als de verlaging van het budget. De financiële risico's zijn voor de gemeenten.

Kijk in je gemeente hoe het SW-bedrijf (of de GR) de herstructurering van het SW-bedrijf organiseert en uitvoert. Veel van deze bedrijven maken nu al verlies. Deze verliezen zullen naar verwachting groter worden. Kijk in je gemeente of dit speelt en met welke middelen de tekorten worden afgedekt en hoe lang dit kan. Kijk of er combinaties te maken zijn tussen SW-bedrijven en de functie dagbesteding die in de decentralisatie AWBZ zit.

Met werkgevers groter dan 25 werknemers gaat een quotumregeling gelden. Dit geldt dan ook voor de SW-bedrijven en de gemeente. Bedrijven kunnen dit afkopen voor 5000 euro. Er moet een goede registratie komen van personeelsbestanden. Hoe is onduidelijk. De afkoopsom gaat niet naar het SW-bedrijf.

Kijk in je gemeente of de gemeente zelf aan dit criterium voldoet en zo nee wat ze daaraan gaan doen? Past je gemeente deze regel al toe in de aanbestedingsregels?

Wat zijn de plannen voor jongeren en ouderen?

Gemeenten zijn vrij om hun eigen plannen te maken in relatie tot de aanpak jeugdwerkloosheid en de positie van ouderen. Het regeerakkoord zegt hier niets over evenmin als over de schuldhulpverlening.

Wat zijn voor gemeenten belangrijke gevolgen van de veranderingen in de sociale zekerheid?

De WW wordt hervormd. Rechten op ww worden beperkt in tijd en de toegang tot de ww wordt bemoeilijkt. Hoe dit er precies uit gaat zien is nog niet duidelijk. Wel is duidelijk dat het begrip passende arbeid na een half jaar WW geen betekenis meer heeft, voor iedereen is dan alle arbeid passend. De Algemene Nabestaandenwet wordt beperkt, alleen het eerste jaar geldt er geen re-integratieplicht.

Kijk in je gemeente of er al zicht is op de effecten van deze veranderingen. Aannemelijk is dat door de beperking van de duur van de WW er een groter beroep op de bijstand zal worden gedaan. Dit geldt ook voor de groep die gebruik maakt van de Nwb.

Wat zijn de gevolgen voor de bijstandsuitgaven?

Het kabinet wil dat deze lager worden. Hiervoor wordt onder andere de huishouduitkeringstoets ingevoerd, komen er strengere voorwaarden voor toegang tot de bijstand (zoals de beheersing van de Nederlandse taal en naleven van de sollicitatieplicht). Alleenstaande ouders krijgen geen aanvulling meer op hun bijstandsuitkering. De huishouduitkeringstoets moet voorkomen dat er meerdere uitkeringen in 1 gezin zijn. In dat geval wordt niet het loon verrekend maar wel de uitkering.

Gemeenten worden verplicht dit uit te voeren. Op de bijstandsuitgaven zijn de kortingen (ten gevolge van de verwachte overtredingen van de inwoners) al ingeboekt. De uitvoering van de maatregel is ingewikkeld.

De gemeente is verantwoordelijk voor een eventueel tekort aan bijstandsbudget. Meer bijstandsuitgaven zijn dus voor rekening van je eigen gemeente, ook als er in je eigen gemeente geen inwoners zijn die kunnen

worden gekort omdat ze de regels overtreden. Met de kortere duur van de WW en nbw kunnen de tekorten op dit budget snel oplopen. Kijk in je eigen gemeente hoe dit wordt gemonitord en welke maatregelen er nodig zijn om dit te voorkomen.

Wat zijn de verplichtingen straks voor bijstandsgerechtigden?

Er geldt een arbeids- en re-integratieplicht en de plicht tot tegenprestatie naar vermogen. Deze plichten zijn er voor iedereen, er zijn alleen individuele, tijdelijke ontheffingsgronden.

De gemeente moet een uitkering minimaal drie maanden stoppen als de sollicitatieplicht niet wordt nageleefd. Ook in het geval van misdrijving tegen ambtenaren wordt de uitkering drie maanden gestopt. Dit geldt ook voor het criterium van de Nederlandse taal. In het regeerakkoord staat dat wie niet de Nederlandse taal beheerst, geen recht heeft op een bijstandsuitkering. In de toelichtingen is dit wel genuanceerd. De vraag is hoe dit zich verhoudt tot de vangnetfunctie van de bijstand?

Kijk in je gemeente hoe dit wordt uitgevoerd en hoeveel mensen hierdoor getroffen worden.

Zijn er nog mogelijkheden voor armoedebeleid?

De mogelijkheden voor individuele bijstand worden verruimd maar de categoriale bijstand wordt beperkt. Alleen voor gezinnen met kinderen zijn er wel mogelijkheden voor categoriale bijstand in relatie tot de aanvullende zorgverzekering en stadspassen.

Voor mensen met een langdurig laag inkomen zonder zicht op verbetering komt er een individuele toeslag. Voor alle maatregelen komt 100 miljoen extra beschikbaar voor alle gemeenten.

Kijk in je eigen gemeente wat het betekent dat er steeds op basis van individuele casuïstiek beslissingen moeten worden genomen. Wat zijn de gevolgen voor de uitvoeringskosten?

Overig

Gemeenten zijn als werkgever risicodragers. Bij reorganisaties van de gemeentelijke organisaties kan dit effect hebben op de kosten van de reorganisatie. De rechtspositie van de ambtenaar wordt gelijk aan andere werknemers. Hierdoor vervalt de mogelijkheid van de bezwaar- en beroepsprocedure van de ambtenaar versus de werkgever. Ambtenaren vallen straks onder het reguliere ontslagrecht. De gemeente moet wel het afschaffen van de ouderschapsverlofkorting compenseren.

Wat zijn voor gemeenten belangrijke maatregelen op het gebied van immigratie, integratie en asiel?

Het immigratiebeleid blijft restrictief en gericht op integratie. Illegaal verblijf wordt strafbaar. Er zijn geen maatregelen gericht op de opvang van vreemdelingen die in kwetsbare omstandigheden moeten leven en op straat zwerven. Het strafbaar maken van illegaliteit lost het terugkeerprobleem niet op als de landen van herkomst niet meewerken.

Kijk in je gemeente of er ideeën zijn over de omvang van de groep illegale vreemdelingen, vreemdelingen die zwerven en / of er sprake is van terugkeerproblematiek.

Veiligheid

Het programma Veilige Publieke Taak wordt voorgezet. De regionalisering van de brandweer gaat door. De samenwerking in de Veiligheidsregio's ook evenals de aanpak van cybercrime. Privacy blijft een belangrijk thema. De nieuwe politiewet treedt in 2013 in werking. De lokale inbedding vraagt nog aandacht. In relatie tot cameratoezicht ligt er een nieuw wetsvoorstel flexibel cameratoezicht waaruit voortvloeit dat wanneer de politie extra voorwaarden stelt aan uitwisseling van camerabeelden, de gemeente extra kosten heeft.

De bevoegdheden van de BOA's worden beter geregeld.

De gemeente krijgt de regierol in de regulering prostitutie en bestrijding misstand sexbranche. Uit het wetsvoorstel (ligt nog in de Eerste Kamer) vloeit voort dat alle bedrijven in deze branche vergunningplichtig zijn. Hieruit vloeit voort dat elke gemeente beleid moet formuleren op dit terrein.

In het kader van de aanpak van ernstige overlast en voetbalvandalisme krijgt de gemeente de mogelijkheid om 'eerste overtreders' een gebiedsverbod op te leggen.

De wietpas wordt vervangen door andere maatregelen. Alleen inwoners mogen inkopen doen in de coffeeshop mits zij kunnen aantonen dat zij inwoners zijn door middel van een identiteitsbewijs of verblijfsvergunning samen met een uittreksel uit het bevolkingsregister. De wietpas wordt weliswaar afgeschaft maar de nieuwe

maatregel werkt vergelijkbaar en stelt nog meer eisen aan gebruikers. Hiermee verdwijnt weliswaar de registratieplicht voor de bezoekers maar niet-ingezetenen zullen op andere manieren hun wegen zoeken. Vraag in je eigen gemeente welk maatwerk hiervoor nodig is.

Wat zijn de plannen op het gebied van wonen waar de gemeenten mee te maken gaan krijgen?

In het regeerakkoord staan diverse maatregelen gericht op veranderingen rond de hypotheekrente-af trek. Samen met de aanpak restschulden en gunstige leningsfaciliteiten voor starters en andere maatregelen moet er weer beweging op de woningmarkt komen.

Huurverhogingen worden gedifferentieerd en afhankelijk van de hoogte van het inkomen. Is er een huishoudinkomen tot 33.000 euro, wordt de huurverhoging 1.5% met inflatie. Voor huishoudens tussen de 33.000 en 43.000 euro wordt het 2.5% te verhogen met de inflatie en voor huishoudens boven de 43.000 is de huurverhoging 6.5%. Hiervoor geldt een bovengrens, deze is gesteld op 4,5% van de WOZ-waarde van de woning. De huurliberalisatiegrens blijft bestaan, 664,00 per maand.

De eerder aangekondigde huurverhoging van 120 euro per maand in schaarstegebieden (ook wel genoemd de Donnerpunten) is van de baan evenals de plannen voor grote verkoop van grote aantallen sociale huurwoningen.

Wat zijn de plannen met de woningbouwcorporaties?

De topinkomens van directeur-bestuurders worden aangepakt via de wet normering topinkomens. De taak van de corporatie wordt weer "bouwen, verhuren en beheren van sociale huurwoningen en het maatschappelijk vastgoed wat daarmee verbonden is. Het is de bedoeling dat corporaties onder directe aansturing van gemeenten komen waarbij de 100.000+ gemeenten extra bevoegdheden krijgen. De schaal van de corporatie moet afgestemd zijn op de schaal van de regionale woningmarkt en de maatschappelijke kerntaak. De extra huuropbrengsten uit de maatregelen zoals hiervoor beschreven worden via heffingen afgeroomd.

Deze voornemens zijn van grote betekenis voor gemeenten. Op dit moment is nog onduidelijk hoe dit zal worden uitgevoerd.

Wat betekent dit voor de krimpgebieden?

Met de opmerking dat er voor de 100.000+ gemeenten extra bevoegdheden komen, lijkt het alsof er verschillende corporaties ontstaan. Niet verder ingevuld is wat deze extra bevoegdheden dan worden. Wel is duidelijk dat er voor krimpgebieden geen middelen zijn gereserveerd, net zo min als voor stedelijke vernieuwing.

Zijn er nog speciale plannen voor de Krimpgebieden?

Krimp wordt vanuit de verschillende ministeries aangevlogen. Voor onderwijs worden allen vormen van samenwerking (denominaties) mogelijk. Woningen moeten worden aangepast op de bevolkingsamenstelling, daar kan ook sloop bij horen.

Vanuit het rijk zijn er geen concrete plannen voor de krimpgebieden. Het stedelijk vernieuwingsfonds, wat nu gebruikt wordt voor de aanpak van de krimpgebieden, bestaat vanaf 2015 niet meer.

Kijk in je gemeente wat hiervan de gevolgen zijn voor de aanpak van jullie krimpproblematiek.

Hoe zit het met het (openbaar) vervoer?

Het kabinet wil werken aan het verbeteren van de bereikbaarheid en doorstroming. Met lokale overheden, netbeheerders en energiebedrijven is het de bedoeling afspraken te maken over de laadinfrastructuur (waar kun je je auto opladen) voor elektrische auto's. Het spoor en de bussen (of andere vormen van ov) moeten beter op elkaar aansluiten. Belemmeringen voor grensoverschrijdend treinverkeer moeten worden weggenomen.

Op de Brede doelluitkering (BDU) wordt niet opnieuw bezuinigd (dit kan alsnog veranderen als er een invulling van de extra bezuiniging van 250 miljoen – nodig door het intrekken van de inkomensafhankelijke zorgpremie - wordt gevonden.

Je kunt in je gemeente kijken in hoeverre er al een laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer aanwezig is. Hou eventuele nieuwe bezuinigingen in de gaten.

Wat zijn de plannen van de regering met de WGR+

Net als de vorige regering wil de regering de WGR+ regeling afschaffen. Wat er vervolgens met de taken en bevoegdheden, inclusief financiële middelen van de WGR+-verbanden moet worden gedaan is nog niet uitgewerkt.

Wat zijn de plannen voor duurzaamheid en energie?

Het kabinet geeft prioriteit aan energiebesparing in bestaande woningen, kantoren en scholen. In 2020 moet het aandeel duurzame energie 20% zijn, dit kan worden bereikt door subsidies en leveranciersverplichtingen, fiscale stimuleringsmaatregelen en de laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer.

Gaat de nieuwe omgevingswet nog door?

De bedoeling is dat in 2013 de nieuwe omgevingswet wordt gepresenteerd. De bedoeling van deze nieuwe wet is de besluitvorming over ruimtelijke projecten te vereenvoudigen en de ruimtelijke wet- en regelgeving verder te stroomlijnen. De Waterwet en de Wet op de ruimtelijke ordening vervallen met deze nieuwe wet.

Hou via je gemeente de ontwikkelingen rond de nieuwe omgevingswet in de gaten. Bekijk wat je gevolgen zijn voor de procedures die jullie hanteren, de relatie met de bestemmingsplannen en de relatie met de concept Natuurbeschermingswet. Bij natuurbeleid wordt synergie met andere belangen nagestreefd zoals bijvoorbeeld waterveiligheid, recreatie en energie.

Hoe ziet het met het water?

Waterbeheer en waterkwaliteit blijven altijd overheidstaken. Er is een taakverdeling tussen de verschillende overheidslagen. Het rijk doet de normstelling en het toezicht op de primaire waterkeringen (dijken tegen buitenwater), de provincie doet dit voor de secundaire keringen en heeft de rol van gebiedsregisseur. In het waterbeleid krijgt het in stand houden van de bestaande infrastructuur voor waterveiligheid prioriteit. In 2014 wordt het Deltafonds afgesplitst van het Infrastructuurfonds.

En Natuur?

De ecologische hoofdstructuur, inclusief de verbindingzones wordt uitgevoerd. Eventueel met meer tijd.